

PLF-mytt

PERSON- och LOKALHISTORISKT FORSKARCENTRUM OSKARSHAMN

Ordföranden har ordet

Årets riksstämma hölls i Borlänge 24-25 augusti på konferenshotellet Galaxen.

Samtliga medlemsorganisationer i Sveriges Släktforskarförbund deltog med montrar och databaser. Ombud för PLF var Anne-Charlotte och Anders Thunberg, Britt Maria Ekstrand och jag. Sam Blixt från PLF omvaldes i styrelsen för Sveriges Släktforskarförbund.

Trots att vi var så långt utanför Kalmar län, kom många till PLF:s monter och databas för att söka sina rötter. Som suveräna sökare fungerade Anne-Charlotte och Britt Maria, som fick hjälp av Sam, när han inte var upptagen med andra uppgifter i Släktforskarförbundet.

Krigsarkivet, Lantmäteriverket, Landsarkivet i Uppsala, SVAR, Smeder i Sverige, Sällskapet Vallonättlingar, m.fl. demonstrerade sina databaser. Intresset för forskning av olika slag är stort i vårt land. För den som vill söka via dessa databaser finns stora chanser att finna sina rötter.

Det är inte bara i Sverige vi intresserar oss för släktforskning. Många amerikaner reser till vårt land för att uppsöka de platser, där deras förfäder har bott. Jag har denna sommar fått kontakter via turistbyråer och andra både i Oskarshamn och Högsby. Det är verkligen roligt när man kan hänvisa till personer eller platser som efterfrågas. Intresset rör inte bara namnen utan också andra frågor som: Var bodde de? Hur såg det ut i byn då? Finns det i dag några levande kvar av släkten?

Veckan efter den 31 augusti hade vi föreningsmöte i Oskarshamn. Du kan läsa mer om det på sista sidan. Vi går nu vidare och min förhoppning är, att alla medlemmar oavsett var ni bor i landet kommer med synpunkter på hur vi driver PLF vidare och synpunkter, som berikar och förnyar styrelsen. Hör av Er till PLF-

Ur innehållet

Kallelse till föreningsmötet.....	2
Debatt.....	3
Samarbetskommitténs möte.....	3
Amerikabreven.....	4 - 7
Sam Blixt berättar.....	8 - 9
Läsövning.....	9
Nya medlemmar.....	10
Förnyad uppmaning.....	10
Mål och visioner inom PLF.....	11
Val och nya stadgar i Borlänge.....	11
Notiser.....	12
Lösning till läsövning.....	12

Hög aktivitet vid PLF:s monter i Borlänge

styrelsen eller till valberedningen.

Får till sist önska God Jul! och Gott Nytt År! , då inte någon mera PLF-nytt utkommer detta år. Som sagt ovan, kom med Dina synpunkter båda vad det gäller innehåll och förnyelse. Förslag på nya styrelsemedlemmar skickas till valberedningen.

Hälsningar Christina Dannesäter

Kallelse

Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum

håller föreningsmöte
lördagen den 23/11 kl. 10.00
i Logelokalen, Stora Torget 5, 2 tr., Oskarshamn

Mötesförhandlingar

**Överlantmästare Tage Gustavsson talar om
Lantmäteriets kartskatt nu och i framtiden**

Det ges även tillfälle att söka i databasen

PLF:s styrelse och uppdrag under verksamhetsåret 2002/2003

Namn	Uppdrag	Telefon	E-post
Christina Dannesäter	ordförande	0491 - 240 47	gillberga@hogsby.se
Anders Thunberg	v. ordförande	0491 - 76 64 11	ahthunberg@hotmail.com
John-Olof Dillström	kassör	0491 - 919 22	
Sam Blixt	dataansvarig	0491 - 151 28	sam.blixt@telia.com
Britt Maria Ekstrand	ansvarig för brevfrågor	0491 - 186 55	bm.ekstrand@telia.com
Anders Rotviker	materielfrågor	0491 - 620 11	anders.rotviker@telia.com
Jan-Christer Dahl	styrelseledamot	0491 - 185 11	jcdahl@telia.com
Ingvar Karlsson	styrelseledamot	0491 - 180 22	ingvark@swipnet.se
Roger Axelsson	suppleant	08 - 32 58 20	rax@hem.utfors.se
Curt Holm	suppleant	0491-138 04	majviolah@ebrevet.nu
Maj Holm	suppleant	0491-138 04	majviolah@ebrevet.nu
Magnus Ekstrand	valberedning	0491 - 186 55	magnus.ekstrand@skandia.se
Lars-Olof Löfqvist	valberedning	0491 - 120 66	
Gun Mauritzon	valberedning	0499 - 231 84	

PLF-nytt, medlemstidning för Person- och Lokalhistoriskt Forskarcentrum, Oskarshamn. Utkommer fyra gånger per år. Upplaga 1300 exemplar.

Manus till artiklar och andra skriftliga bidrag sändes till

PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN.

PLF har numera också en hemsida. Du kan enklast nå den genom adressen **come.to/plf**.

Bidrag kan också sändas till e-postadress: **plf.oskarshamn@post.netlink.se**

Utdrag ur artiklar får göras med angivande av källa och författare.

PLF-nytt nr 64 utkommer den 29 januari 2003.

I redaktionen: Anders Thunberg (ansvarig utgivare), Curt Holm och Maj Holm.

Debatt

Jävig eller icke jävig - det är frågan

PLF:s förre ordförande Gunnar Källenius har i ett par skrivelser de senaste åren och vid årsmötet 2002 framfört sin uppfattning, att ett jävsförhållande skulle föreligga vid nära släktskap mellan valberedningen och en styrelseledamot. För att tala klarspråk: under-tecknad, som är sammankallande i valberedningen, är gift med en av PLF:s ordinarie styrelseledamöter.

Lagstiftningen om jäv avser själva beslutssituationen. Som bekant deltar valberedningen inte i några av årsmötets beslut utan har endast som uppgift att lämna förslag till tänkbara kandidater till olika funktioner i föreningen. Följaktligen föreligger inget jäv i det av Gunnar Källenius anförda exemplet.

Till yttermera visso regleras inte ideella föreningars verksamhet i svensk lagstiftning. Av detta skäl kan jäv över huvud taget inte förekomma i PLF, vilket mycket riktigt påpekades av en av deltagarna vid föreningens senaste årsmöte.

Hur förfar nu den som inte ger upp utan vill fortsätta att hävda det olämpliga i att valberedningens samman-kallande är gift med en av styrelseledamöterna? Ett tips kan vara att tillse att situationen blir behandlad som om jäv förelåg. Detta kallas på juristers språk delikatessjäv.

Eftersom ideella föreningars verksamhet som sagt inte lagregleras, har en förening rätt att anta precis vilka stadgar som helst. Bl.a. kan nära släktskap mellan styrelseledamöter och valberedningen förbjudas. Beroende på hur en sådan nytillkommen stadga formuleras, kan resultatet bli att någon av de berörda parterna ställer sin plats till förfogande, såvida man inte är beredd att ta till skilsmässa, allt för att få behålla sina positioner.

Så vitt jag förstår kräver en ny stadga godkännande av två på varandra följande möten, varav ett skall vara föreningsmöte. Det är alltså en viss procedur. När den förmodade förslagsställaren ändå är i farten, kan det kanske därför vara klokt att vidga vyerna och se över fler tilltänkta, olämpliga situationer i PLF. Hur skulle det t.ex. se ut om en revisor är nära besläktad med någon i styrelsen? Är det så lyckat? Vad händer om kassören vill gifta sig med ordföranden? Är det en lämplig situation? Och tänk om vice ordföranden börjar flirta med sekreteraren! Bör inte en sådan präktig skandal förbjudas i stadgorna? Får en styrelsesuppleant inleda ett förhållande med någon annan i styrelsen? Och vad händer om undertecknad börjar uppvakta revisorn i smyg? Skall även sådant oskick stävjas i stadgorna? Hur nära släkt får man vara eller inte vara? Min moster är faktiskt aktiv i PLF. Får valberedningen föreslå henne till val i styrelsen eller ska vi akta oss för det?

Frågorna kan synas skämtsamma, men det är allvar bakom. Det finns en hel del tilltänkta situationer att fundera över, inte bara valberedningens förhållande till styrelsen, innan man ger sig till att göra tillägg i stadgorna.

Med detta inlägg hoppas jag att debatten om jäv en gång för alla är avslutad.

Magnus Ekstrand

Denna fråga har tagits upp på styrelsemöten den 31 juli och den 16 oktober. Beslutet blev att styrelsen inte anser någon ändring av stadgan vara nödvändig.

Redaktionen hoppas att frågan om jäv nu blivit tillräckligt belyst, och sätter därför ett streck i debatten.

Samarbetskommitténs möte den 14/9

Den 14/9 hade samarbetskommittén för Östra Götalands släktforskarföreningar ett av sina årliga sammanträden i Västervik. Christina Gustavsson från Linköping valdes till ordförande för mötet. Syftet med dessa möten är bl.a. att samordna verksamheten så att t.ex. intressanta aktiviteter inte förläggs på samma dagar.

Därför är det viktigt att respektive föreningars planer inför framtiden blir kända. Sålunda meddelade Birgitta Berkemar från Kalmar, att en gästföreläsare kommer att berätta om sjömän på Högalids folkhögskola den 1 mars nästa år. Holger Kant TSF prisade samarbetet med folkhögskolorna och förannonserade några sam-

arbetskurser på Gamlebys och Högalids folkhögskolor nästa år. Valdy Svensson TSF efterlyste också en kurs i Emigrantforskning. Information kommer via våra tidningar längre fram.

Samarbetet med de olika studieförbunden kan också vålla problem. Ingvar Karlsson PLF kom med förslaget att vi borde kontakta Länsbildningsförbundet. Han utsågs till kontaktman bl.a. med uppdraget att diskutera cirkelledarkurser och främja släktforskarcirklar.

Dessa och många andra problem diskuterades ingående. Nästa träff fastställdes till den 22 mars, då Vimmerby/Hultsfred ska stå för värdskapet.

Amerikabreven – och sista brevet hem

Av Jan-Åke Holmbring

Här fortsätter berättelsen från förra numret om Nils Petter Larsson.

...så att ni må hava kaffe och vettebröd hvarje dag.

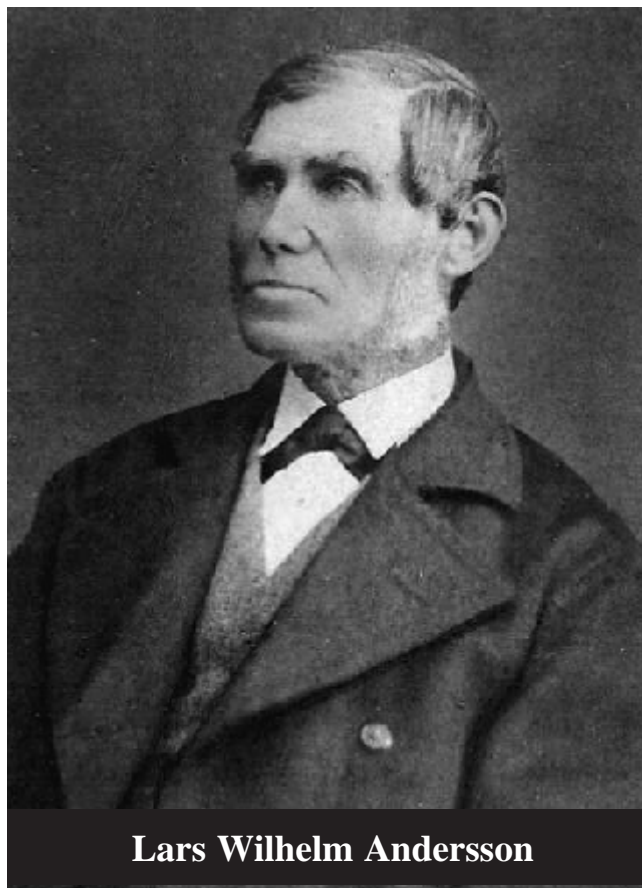
Det är väl knappast troligt att förekomsten av bevarade brev återspeglar frekvensen av Nils Petters brevskrivande. Nästa brev som finns i samlingen är daterat först 1891, d v s fyra år efter det närmast föregående. Men troligen har en del epistlar förkommit. - Alltnog, sedan det förra brevet hade Nils Petter nu även blivit postmästare i Montesano, en syssla som han på ett praktiskt sätt förenade med sitt arbete som affärsbiträde. Postkontoret var nämligen helt enkelt inhyrt i affären. Men Nils Petter hade fortfarande hemlängtan:

Det är ingen dag som går förbi då jag ej tänker på huru träffligt det skulle vara att få samtala med Eder enu En gång her i lifvet, så om det går som jag har tänkt så kanske att we snart får mötas en gång. Orsaken att ve ej kom hem i förliden sommar war den som ni vet att jag var sjuk och det tog en lång tid innan jag kunde tjäna nog till att betala Omkostnaderna, men har nu snart betalt dem och så far som att jag kan göma så mycket of min Lön så att jag får nog att gå till Sverige så skall jag göra det, om helsan får vara med.

Det var alltså planerat att han med hustrun och de två barnen skulle ha hälsat på hos farfar och farmor i Släthult redan sommaren 1890. Men som synes kom oförutsedda händelser emellan. I stället fick föräldrarna nöja sig med vad han hade att berätta om deras två barnbarn. Pojken, Vernal Herman (Vern), var född 1888 och hans syster Mabel 1890. Nils Petter berättar:

Jag skall säga eder att vi ha det trefligt att leka med dem, de setter vid bordet och äter själva, så att det är ej mycket besvär med dem nu. Flickan var 21 månader gamel förliden nov 17 och gossen han är nu 3 1/2 år och när maten blir rädi så kommer de ner till mig och säger Pappa Dinner. De kan ej tala annat än engelska språket, men med tiden skall jag försöka att lära dem tala Svenska.

Han skriver vidare att han hoppades att föräldrarna hade det bra och inte behöva fara illa på gamla dar. Om de behövde några pengar, försäkrade han, att han skulle förse dem med vad som fordrades, "så att ni må hava kaffe och vettebröd hvarje dag och ej leva uselt". Av allt att döma var nu hans skuld till föräldrarna för

Lars Wilhelm Andersson

respengarna till Amerika äntligen betald.

I nästa brev från september 1892 är planerna på en resa hem till Sverige åter aktuella. Men det var mycket som måste stämma in innan en hemresa blev av. Om hemresa står följande:

Och vi talar om eder mången gång och säger att det skulle vara roligt att se Eder, men som jag för nerverande har det bra her på platsen så vill jag venta tills jag får se huru lenge det varar. Om Demokraterna kommer att få regeringen den 8de of nesta november så kan nog henda att de vill hava en of deras men till Postmastare. Vi har Rösterett her både fatiga och rika så att ni må tro att det är ej her som hemma. Och vi Röstar för President den 8de of nesta november och då är det 4 Partier som vill in i Regeringen, så att det blir Osäkert hvilka som får den. Men om Republikanerna får den igen så får jag hava Påsten ennu 5 år. Men nesta år så har vi verlds utställning i Chicago och då kommer vi att gå dit och då äro vi halva vägen hos Eder.

Han skriver vidare att han med posten skickat hem pengar. Dels ville han ha en missionstidning och en religiös bok, dels var det som var kvar av pengarna meningen att föräldrarna skulle "hava till att köpa

Kaffe och hvetebröd för m. m. småsaker, jag vill att ni skall hava det så godt som möjligt..".

Nu blev det emellertid som Nils Petter hade befarat. Demokraterna vann presidentvalet och det innebar, att han var tvungen att lämna sin befattning som postmästare i Montesano. Om detta var till fördel eller nackdel för hans framtid är svårt att säga. Han skriver efter presidentvalet i november 1892:

Och som ni väl har läst i tidningen ni får ifrån Seattle att vi har haft röstning och att Demokraterna tog råde för Republikanerna så efter som jag är en republican och har haft Posten under deras regering så får jag väl sluta med det efter som Demokraterna vill väl hava in deras men nu. Men det (är) väl ingen (brådska) ennu för Presidenten kann ej taga sin set för en i mars månad. Och då får vi se hur han gör, men jag sörjer ej för det, för att jag kan hava litet frihet för en tid och kanske komma hem och helsa på Eder i sommar. Jag vill ändå gå till Chicago och se verldsutställningen och då blir det ej så långt hem.

Det fanns en hel del svenskspråkiga tidningar i USA vid denna tid och det var troligen en sådan, som sonen skickat hem till föräldrarna för att de skulle kunna följa med i vad som hände i hans nuvarande hembygd.

Larson & Wheeler, specerihandlare

Följderna av presidentvalet och de därav beroende förändringarna medförde alltså, att Nils Petter fick lämna tjänsten som postmästare. Han flyttade då till det närbelägna Aberdeen, endast ett par mil väster om Montesano, där han tillsammans med en kompanjon startade eller övertog en speceriaffär "Larson & Wheeler Grocers".

Exakt när denna omflyttning skedde är inte känt, men av ett brev från 1895 framgår att han då var helt etablerad i sin nya verksamhet. Brevet är inte komplett, men en passus i detsamma kan för den kommande framställningen vara av intresse: Han skriver: "Carl Gabrielsson i Springarmåla han har varit her med us nu nera ett år, han helsar mycket, han har ett rum i vårt hus". - Av denna mening får man bland annat veta att Nils Petter redan hade skaffat ett nytt hus i stället för det han lämnat i Montesano. Den nämnde Carl Gabrielsson var en sockenbo från Springemåla i Misterhult och han kom att i framtiden ha en viss betydelse för Nils Petters familj. Han var född i Springarmåla, Misterhult, den 14 november 1864 och utvandrade till USA den 22 september 1882, det vill säga ett år efter Nils Petter. - Nils Petter slutar detta brev med följande meddelande:

Och våra små de äro nu 6 och 8 år gamla och de springer och leker och bryr sig om ingenting. De var med mig på söndagsskolan i dag.

I alla Nils Petters brev förekommer ofta långa religiösa utläggningar, citat ur bibel och postillor och utdrag ur predikningar och denna typ av religiösa tankar blir vanligare och vanligare med åren. Mitt inne i ett ofullständigt brev utan datering och avslutning, men fyllt med olika bibelspråk, kan man läsa följande:

Och huru är det i Gammal Svänden hemma i det Gamla Sverge, det synes som att jag ej kan förglömma det, men ej tror jag att jag skulle trivas så bra der som her nu ner jag har blivit van vid detta Lands Sed. Men när jag tänker på huru det är på det andliga området her så tänker jag att det finnes ingen Plats på jorden så godt som der hemma. Och serskilt de Kära Småländska Predikanterna, icke har jag hört en sådan Predikan i America.

Det sista brevet från Nils Petter hem till Släthult är daterat den 17 november 1896. Inte heller det är fullständigt och det handlar huvudsakligen om kyrkan och olika predikanter, som han lyssnat till. Det är möjligt att han redan nu kände sina krafter avta; det visade sig senare att han redan vid denna tid hade kännning av den hjärtsvikt som ett halvår senare skulle ända hans liv.

Sista brevet hem

Alldeles som i Mobergs utvandrarepos om Kristina och Karl Oskar är även här det sista brevet till föräldrarna i Sverige skrivet av en utomstående, som delger föräldrarna sonens död och hans sista tid i livet. Inte heller detta brev är komplett och vi vet alltså inte vem som skrivit det. Det ligger dock nära till hands att gissa på den tidigare nämnde Carl Gabrielsson, som ju var en god vän till familjen. Brevet lyder:

Aberdeen Wash May 12th 97

Mr. L. W. Andersson

Släthult, Figeholm

Jag vill her meddela följande sorgeliga underrättelse at eder son N. P. Larson dog at hans hem her i Aberdeen clockan 1 p.m. May 7th. N. P. Larson har lidit of clen bröst eller hjerte-felande för många år hvilket förorsakade vattensot också på de sista månader of hans lif. Blot altemom från den dag han tog sjuk til hans död bar han lidande med tålomod aldrig claga. Och ni can rest försäkrad om at han gåt til mötes med sin frälsare hvar han säger i Jh. Ev. 14:3.

Söndagen den 2dre syntes han vara so mycket bet-

tre och we hade förhopning om hans vederfående. Han tog sin käpp i handen och gick öfver golfvet och satte sig på en stol och talte med us för en stund. Så glad och munter som han alltid var. Och jag sade til honom "Well nu blifver du snart bra Larson" whilket han tycktes känna sig mycket starkare. Ock även doctoren gjorde anspråke of hur mycket kry o. starkare han var.

Blot följande dagar började fela och sjunka lägre och lägre til de sista two dagar of hans lif, han kunde inte tala med os endast et par ord i sender. På aftonen inan hans död en swensk pojke who har arbetat för Larson för et par år, han kom in tog Larson wid handen och sade "hur mår du". Larson syntes te känna honom, för han scrattade småningom och sade "Charly jag mår så illa". Lite senare på aftonen hörde vi honom säga Papa - Papa och han var då i med vetande tilstånd. Jag sat wid sidan of hans bed från onsdags afton en del af thorsdagen och natten han dog eller Fredags Morgon.

Från den dag han tog sjuk til den natt han dog, Hans hustru har varit wid hans sida, out-tröttligen har hon vårdat honom alt egenom från den tid han blef sjuk til hans död. Och hon tog det mycket hårt när han afsomnade. Som han hade önskat medan han lefde, war han begravnen i Montesano grafgård. Och begrafningen war förleden söndag May den 9de whilket war en of de största begrafning som skett i detta county.

Här slutar tyvärr brevet, men genom några tidningsartiklar vet vi ändå något om hur begravningen gick till. Det bör dock nämnas här att orsaken till Nils Petters död var hjärtsvikt, som i sin tur troligen orsakades av något bakterieangrepp.

Begravningen och de efterlevande

Begravningen av Nils Petter Larsson är detaljerat beskriven i tidningsartiklar i början av maj 1897 i The Weekly Vidette, en tidning utgiven i Montesano. och den 13 maj i Aberdeen Herald. Det berättas där, att ångfartyget Burrows, som förde begravningskortegen från Aberdeen till Montesano, vid sin avgång var fylld till allra sista plats. Vid Montesanos hamn mötte ordensbröderna i Masons och A.O.U.W. sin hädangångne broders stoft och uppträdde som eskort till kyrkan. Varje tillgänglig sittplats och ståplats i kyrkan var upptagen och många hade inte möjlighet att få tillträde för att betyga sin aktning för en vördad medborgare. Begravningen förrättades av pastor Covington i Aberdeens Metodistkyrka, assisterad av pastor Smith i Montesano. I enlighet med Nils Petter

Larssons önskan gravsattes hans stoft på Montesanos kyrkogård.

Som omdöme om Nils Petter skrevs, att han hade en stark karaktär, något som var utmärkande för den svenska nationaliteten. Han hade under sina år som medborgare i Chehalis County genom sin energi och integritet blivit en av dess yppersta medborgare och hans allt för tidiga död sörjs nu av många vänner.

När Nils Petter gick bort var hans son Vern 9 år och dottern Mabel 7 år. Han hade före sin bortgång placerat ganska avsevärda belopp i livräntor. Dessutom ägde han förutom affären i Aberdeen en del fast egendom i Montesano, varför det var väl sörjt för hans efterlevande. Hans hustru, änkan Maria, hade aldrig lärt sig någon svenska, varför hon heller aldrig tog kontakt med makens familj i Sverige. Några år efter sin förste makens bortgång gifte hon emellertid om sig och hennes nye make var "vännen i huset" , Carl Gabrielsson, som någon tid hade haft ett eget rum i familjens hus i Aberdeen. Denne, som ju också var Misterhultsbo, sägs ha varit en avlägsen släkting till Nils Petter, något som inte kunnat bekräftas. Alltnog, Carl Gabrielsson blev en omtyckt styvfar för de båda barnen. Han var även han etablerad i livsmedels-branschen och hade tillsammans med en kompanjon en livsmedels- och skeppshandel i Aberdeen, "Gabrielson & Holmer, Grocers & Ship Store".

Någon gång på 1920- eller 1930-talet återvände Carl Gabrielsson till Sverige för att besöka släkten i Misterhult och Släthult. Inga konkreta bevis i form av brev eller fotografier finns bevarade, som kan verifiera detta besök, utan endast hörsägner. Därefter upphörde av allt att döma alla kontakter mellan familjerna i Aberdeen och Släthult. Carl Gabrielsson avled 1944 80 år gammal och Maria Beaver 1951 i en ålder av 85 år.

Efterspel

Därmed skulle hela denna historia om en Misterhultspojkes utvandring kunna vara avslutad. Men så blev det inte! År 1976, nästan 50 år efter den sista kontakten, skulle en systerson till Nils Petter - en son till system Carolina - Axel Karlsson sälja sitt hus på Smålandsgatan i Oskarshamn och flytta därifrån till en pensionärs-lägenhet. Vid denna flyttning hittade man en gammal skokartong med alla Nils Petters amerikabrev, som man inom släkten givetvis hade hört talas om, men som ingen visste var de fanns. Brevet väckte glädje och uppståndelse och en av Carolinas barnbarn, Erika, renskrev breven och skickade runt kopior.

Fyndet av breven gav också Erika impulsen att söka

efter de amerikanska släktingarna. Fanns det några ättlingar efter Nils Petter och hans barn Vern och Mabel kvar i trakten av Aberdeen? Några aktuella adresser fanns ju inte, så det fick bli ett detektivarbete.

Det första hon gjorde var att skriva till postkontoret i Montesano, där man ju kanske kunde veta vart deras tidigare postmästare tagit vägen. Det kom svar därifrån med adress till Nils Petters dotter Mabel - men först 5 år senare! - Men Erika gav inte tappt! Sommaren 1977 fyllde hon i en blankett från Kungl Utrikesdepartementet med alla de uppgifter hon hade om Nils Petter och skickade denna till Svenska Konsulatet i Seattle. Där kunde man utan större svårigheter skaffa fram adresser på de flesta av Nils Petters efterlevande.

Men innan dessa uppgifter nådde Sverige kom ett brev skrivet i september 1977 från Nils Petters dotterdotterson Darryl Davis, som själv hade gjort efterforskningar om sitt svenska ursprung. Brevet kom mer eller mindre att korsa varandra på sin väg över Atlanten!

Erikas arbete resulterade i kontakt med Nils Petters dotter Mabel, som levde i högönskelig välmåga. Hon var som tidigare nämnts född den 17 februari 1890

och hade därmed samma födelsedag som sin kusin, den ovan nämnde Axel Karlsson. Båda dessa uppnådde hög ålder och när de 1980 fyllde 90 år utväxlade de lyckönskningstelegram, som glädde dem båda. Mabel levde till 1986 och Axel dog 1987.

Slutord

Trots att Nils Petter Larsson gick bort redan vid 44 års ålder och trots att hans tid i det nya landet endast kom att omfatta 16 år, hann han likväl under denna begränsade tid bygga upp en hygglig ekonomisk plattform för sig och sin familj, skaffa sig ett gott rykte bland sina nya landsmän och en god social ställning i sin nya tillvaro. Ett ljusst minne av hans liv och verksamhet kom att leva kvar bland människorna i hans omgivning och av sina efterlevande nämns han med respekt och vördnad.

PLF-nytt's redaktion framför härmed sitt varma tack till författaren av denna artikel för det förtroende vi fått att få publicera hans forskningsresultat.

Här följer några axplock ur Kalmar Län i ord och bild med hälsningar från Gösta Wahlborg

Ett mystiskt naturfenomen

En händelse, som aldrig tidigare iakttagits i Oskarshamn hamn, inträffade den 30 aug. 1938 på förmiddagen.

Vattenståndet i fiskhamnen sjönk plötsligt bortåt en meter, samtidigt som vattnet grumlades av bottendyn till en nästan kolsvart färg. Två minuter senare återtog vattnet sin normala nivå och vattenmassorna strömmade tillbaka in i Döderhultsbäcken. Flera båtar, som förtöjts vid kajen, måste hastigt lossa förtöjningarna, och en fiskebåt fick bordläggningen söndersliten av förtöjningstrossarna, när vattnet sjönk. Massor av fisk dog på grund av syrebrist.

Efter den första våldsamma förskjutningen i vattenståndet, fortfor rörelsen till långt fram på eftermiddagen. Vattennivån varierade på ungefär en decimeter under flera timmar och mängder av tång och annan bottenvegetation flöt upp.

Någon förklaring till fenomenet har ännu icke stått att få. Troligen har en förskjutning ägt rum i hamnens lerlager.

Geografi 1945

Det är geografielektion i en skola i Oskarshamn. Lärarinnan har hängt upp en väggkarta över Sverige. Plötsligt räcker en liten flicka upp handen och ropar: –Fröken, fröken, det sitter någonting på kartan!

Flickan har rätt. Och det som satt på kartan var, sorgligt att säga, en s.k. väggmadam, som nu uppe i ena kanten idkade ”på stället vila”. När exekutionen verkställdes, räckte en liten pojke upp handen. Och när fröken frågade honom, vad han ville, sade han:

–Fröken jag har följt’na ända sen hon var i Dalarna! Då log fröken.

**Vår medlemstidning
PLF-nytt
blir vad medlemmarna gör den till
Sänd in Ditt bidrag!**

anders.0491766411@telia.com

Sam Blixt berättar om sin Amerikaresa

Kronologisk resebeskrivning

Vi som deltog i resan var de som Du ser på bilden. Från vänster Olof Cronberg, DIS, Sam Blixt, Lisa Qviberg, Genealogiska Föreningen, Ted Rosvall, Anneli Andersson, Dalsslandsprojektet, Melleruds Museum, Anna-Lena Hultman, Charlotte Börjesson, Släktdata och Hans Egeskog. Sam, Ted, Anna-Lena och Hans representerade Sveriges Släktforskarförbund.

Den gemensamma delen av resan startade i Landvetter, Göteborg den 3 augusti kl 06.00. Vi flög först till Amsterdam, där Lisa Qviberg från GF anslöt. Därifrån fortsatte flygresan mot Los Angeles, via Island, Grönland, med andra ord, området mellan Atlanten och Norra Ishavet, där man tydligt såg isbergen. Det var fantastiskt. Därefter flög vi över nordöstra Canada ned mot de nordliga staterna i USA, väster om Minnesota. Efter elva timmars flygning landade vi i Los Angeles.

I Los Angeles hämtade vi ut hyrbilar och körde sedan upp till Santa Maria, inte långt från Stilla Havet. Där övernattade vi första gången. Dagen därpå, den 4 augusti fortsatte vi till Hearst Castel, ett högt beläget slott, som byggdes omkring 1920. Vägen dit var en enkelriktad serpentinväg med mycket kurvor och få räckan. Slottet var mycket luxuöst med många rum och bekvämligheter.

Efter besöket på slottet fortsatte vi ned till Stilla Havet, där vi svalkade av oss genom att simma mot de höga vågorna. Därefter körde vi längs Stilla Havet på serpentinvägar efter klipporna, gamla vägen norrut mot Monterey.

Måndagen den 5 augusti fortsatte vi österut och därefter söderut mot svenskstaden Kingsburg, där nästan allting var svenskt, ja man talade en del svenska och spelade svensk musik. Där blev vi även mottagna av handelskammaren och därefter av Hans och mitt värdpar Bill och Judy Ostrom. De odlade vindruvor, som de levererar till det välkända russinföretaget Sunmaid.

Judy och Bill hade bjudit in några vänner och bekanta på kvällen. Det var trevligt att prata med paret Ostrom

och gästerna. Senare på kvällen kunde jag hitta föräldrarna till en av gästernas mormor. Dessa var från Horn i Östergötland. De hade sökt dessa i flera år, men nu hade vi hittat dem.

På tisdagen hade vi den första demonstrationen på en högskola i Kingsburg. Dit kom det många som sökte sina förfäder och eventuella släktingar i Sverige. Bland andra var där en man som sökte efter födelseplatsen för en Peter Olaus Olausson, smolaening. Han var född den 22 mars 1848. Föräldrarna var angivna men inte födelseplats eller socken. Jag sökte i PLF-databasen på födelsedatum och fick 24 träffar.

En av dessa var den vi sökte. Där stämde förutom födelsedatum, även barnets namn liksom föräldrarnas namn. Födelseplatsen var Figgemålen, Kristvalla. Den som hade sökt efter födelseplatsen mycket länge var Mary Parker, Las Vegas. Kvällens program bestod av en potlock, som innebär att man har någon form av knytkalas. Även denna kväll övernattade vi hos våra värdar.

Följande dag, onsdagen, fortsatte vi vår bilresa ned mot Los Angeles och Ontario, där vi skulle övervara den nordamerikanska släktforsarkongressen i Ontario Convention Center. Den hade börjat på onsdagen, men vi startade på torsdagen den 8 augusti och var kvar där tills den stängde på lördagskvällen. Redan på torsdagsförmiddagen dök min sedan två veckor nya släkting, Marie Ambrosius upp och dessutom hennes syster, Marjorie Ferrin från Colorado Springs, Colorado. Marjorie hade gått upp redan kl 4 på morgonen för att flyga till Los Angeles och träffa sin ganska nyfunna

släkting från Sverige. Jag var den första släktingen de träffat som var född i Sverige, förutom deras förfäder som emigrerat till USA.

Till släktforskarlagarna i Ontario kom det många, som sökte sina rötter i Sverige eller nu levande släktingar i Sverige. Bland andra Elsa Moberg Cox, som jag träffat i Oskarshamn veckan före midsommar.

Lördagen den 10 augusti, efter konferensens slut, fortsatte vi till Kingman i västra Arizona. Söndagen den 11 besökte vi Grand Canyon National Park. Vi sov över i Page och fortsatte dagen efter till Bryce Canyon Nat. Park och övernattade i Kanab. Tisdagen den 13 augusti besökte vi Zion National Park och fortsatte sedan till Las Vegas. På onsdagen lämnade vi bilarna i Las Vegas och flög vidare till Salt Lake City, där vi besökte Family History Center redan på onsdagskvällen. Vi var där torsdag, fredag och lördag för att hjälpa svenskamerikaner att hitta sina rötter i olika data-

baser och kanske också hitta nu levande släktingar i Sverige.

I Salt Lake City träffade jag Jaret Gustafson, som i maj hade medverkat i radioprogrammet Gunnars värld. I detta radioprogram medverkade jag under temat 'Släktforskning med Sam Blixt'. På torsdagskvällen bjöd Jaret Gustafson med fru ut mig på middag med en yngre broder med fru, en sväger som blivit änkling, en syster med make samt Jarets dotter och hennes man. Vi var således totalt tio personer.

På söndagsmorgonen var vi inbjudna att delta i en över hela USA TV-sänd konsert från Tabernaklet i Salt Lake City. Efter detta gjorde vi en rundvandring i parken med svensk guide och besökte några kyrkor och en stor kongresshall. Kl. 11.15 var det dags att åka ut till flygplatsen. Vi flög sedan till Minneapolis i Minnesota, där vi fick vänta fyra timmar på nästa plan mot Amsterdam, för att sedan flyga mot Göteborg.

Läsövning

Skall tryggas för ert värd, så äro icke allena
Höga Lands Högdinges Embetets ämbets be-
fallningar af, i edens, utan afven upprättandet
af en Brandordning, hvilkas Sedamöten för
alla sänd på vil Skuldigheter för rättigheter be-
stämde samt till den när och huru efter brand
besigtning bör förrättas. Hvilket alls jag i
Embets vägnar hått mig skyldig i berätta.
Från ledaren med djupafter förordnad hög-
välborn Herr General Major och Lands-
Högdinges m. m.

Lösning finns på sidan 12

Vi gratulerar Västerviks bibliotek, som i Borlänge fick
Släktforskarförbundets pris för gott samarbete.

Nya medlemmar i PLF

Nr	Namn	Postadress	Postnr	Postort	Telefonnr
1642	Gunvor Bayard	Rönnbärsstigen 14	732 48	ARBOGA	0589-14161
1643	Anders Jansson	Bakäng 2	578 91	ANEBY	0140-230 55
1644	Lena Grape Lilliehorn	Valhallagatan 27	582 43	LINKÖPING	013-14 45 85
1645	Olov Östberg	Fatburstrappan 16	118 26	STOCKHOLM	08-20 18 08
1646	Ulla Eckart	Stenåldersvägen 7	572 40	OSKARSHAMN	0491-179 73
1647	Birgit Sandbäck	Heimdalsvägen 13	151 60	SÖDERTÄLJE	08-550 145 19
1648	Gerd Pettersson	Nyhägnsgatan 3	590 40	KISA	0494-109 98
1649	Inga-Britt Kling	Hasselstigen 10 III	169 38	SOLNA	08-82 17 35
1650	Åke Ekström	Trattvägen 8	572 51	OSKARSHAMN	0491-148 23
1651	Nils Hjertberg	Sofielundsgatan 10	521 30	FALKÖPING	0515-129 19
1652	Rune Wallstad	Fregattvägen 9	181 37	LIDINGÖ	08-767 05 32
1653	Elisabeth Nilsson	Skarpa Alby 2391	386 92	FÄRJESTADEN	0485-330 75
1654	Tommy Lundby	Homhällevägen 34	572 40	OSKARSHAMN	0491-198 15
1655	Eva-Maja Vejlens	Hebbes väg 14	644 36	TORSHÄLLA	016-34 33 57
1656	Lars-Erik Karlsson	Söderlingsgatan 25	573 39	TRANÅS	0140-184 43
1657	Ann-Mari Andersson	Vintergatan 9	572 60	OSKARSHAMN	0491-122 63
1658	Solveig Fagerlund	Norra vägen 11	360 70	Åseda	0474-710 49

17 nya medlemmar efter PLF-nytt nr 62

Antalet medlemmar i PLF är 1 046 den 13 oktober 2002.

Antalet poster i PLF's databas uppgår den 13 okt. till 3 350 663.

Förnyad uppmaning till PLF-medlemmar m.fl.

Eftersom Släktforskarförbundets styrelse har beslutat att manuellt komplettera Sveriges dödbok med namnuppgifter m.m. för tiden 1950 - 1970, där sådana saknas uppmanar vi medlemmar och andra intresserade att hjälpa till med detta arbete.

Titta på <http://home.swipnet.se/hossna.sdb.htm>

Vi vädjar till medlemmar i PLF och andra intresserade att hjälpa till med

Läsning, tolkning och inmatning av uppgifter från kyrkoböcker och andra handlingar. Detta gäller särskilt uppgifter för 1900-talet, speciellt fram till 1931, för döda fram till 1949.

Vi behöver även medhjälpare för kontroll av redan inmatade uppgifter. Detta i synnerhet för att de kommande CD-skivorna skall bli så bra som möjligt.

Arbetet med CD-skivorna

För 125 församlingar, således mer än hälften av de över 170 församlingar, som är representerade i databasen är den så kallade filtvädden påbörjad. Över fyrtio medhjälpare arbetar med strukturering av datafiler, för att vi skall kunna använda databasen i det nya presentationsprogrammet, som initierades av PLF vid förbundets konferens i Leksand 2001. Vi behöver dock flera filtvättare för detta arbete. Är Du också intresserad av att hjälpa till är Du välkommen.

Eposta då till: sam.blixt@telia.com

Vill Du läsa om arbetet med de kommande CD-skivorna kan Du titta på
<http://www.algonet.se/~sam.blixt/CDskivor.htm>

Demonstrationer av PLF's databas har skett på följande platser under tiden aug – sept 2002.

Kingsburg, Kalifornien, USA, den 6 augusti, Sam Blixt

Ontario, Kalifornien, USA, den 8-10 augusti, Sam Blixt

Salt Lake City, Utah, USA, den 15-17 augusti, Sam Blixt

Galaxen, Borlänge den 24-25 augusti, Sam Blixt, Britt Maria Ekstrand och Anne-Charlotte Thunberg

Vimmerby Folkhögskola, Vimmerby, den 28 september, Sam Blixt

Mål och visioner inom PLF de kommande fem åren

Anteckningar från diskussionen vid föreningsmötet den 31 augusti

Pågående projekt:

1. Gårdarna i Döderhults socken under 1600-talet.

Övervägande antalet rotar är färdigskrivna, men då några av deltagarna sett sig tvungna att hoppa av på grund av sjukdom eller andra orsaker återstår några rotar. Arbetet slutförs dock av andra deltagare. Målet är att allt material ska sammanföras på en CD-skiva.

2. Bearbetning av Gustav Bechs många anteckningar ur bl a. Smålands handlingar på 1500-talet.

Curt Holm sammanställer materialet. Även här är målet en CD-skiva.

3. Sörviks byalag.

Man sysslar här med Sörviks historia med hjälp av bl.a. delnings- och skiftesprotokoll från tidigt 1800-tal.

Förslag till kommande projekt:

1. Bydokumentationer.

Christina Dannesäter har gjort ett flertal bydokumentationer. Många byar återstår att utforska. Källor finns i fastighetsböcker, bouppteckningar, domböcker, PLF:s data-bas m.m. Lämpligt arbete för byalag.

2. Fördjupning i bouppteckningsunderlag.

Försök att få i gång sådan verksamhet har gjorts, men intresset då var ringa. Nu gör vi ett nytt försök. Intresserade kan anmäla sig till Britt Maria Ekstrand.

3. Skog och historia.

Väckte vår föreläsare några idéer? Någon tänkte på vad skogen har betytt för byarna.

Hur ska man gå tillväga för utforska detta och hur ska man dokumentera rönen som man gör? Vi ber er som har idéer och kunskap att dela med er av detta genom att ta kontakt med styrelsen.

4. Gravinventering.

Kyrkogårdarna är en del av vårt kulturarv. Gravinventering är därför viktig. Släktforskarförbundet tillhandahåller särskild blankett som inventeraren fyller i. Sveriges Släktforskarförbunds kontor i Göteborg sänder information och blanketter.

Anmäl Ert intresse för styrelsen.

5 Namn åt de döda.

Sveriges Dödbok har kommit ut i två upplagor. Släktforskarförbundet har nu startat projektet Namn åt de döda i syfte att fylla luckorna vad gäller förnamn, efternamn, flicknamn, födelseförsamling, dödsdatum och civilståndsförändringar. Det gäller åren 1950-1970 ev. även 1947-1949. Projektet beräknas avslutas 2003-07 inför utgivningen av version 3. Kompletteringarna bör dock vara klara 2003-03-31 för att komma med i den versionen. Belöning, som tillfaller den lokala medlemsföreningen, utgår med 50 öre per post i form av tillgodohavande hos Sveriges Släktforskarförbund och kan användas till köp av CD-skivor, böcker m.m. Anmäl Ert intresse snarast för styrelsen.

Till slut en vädjan till alla medlemmar att dela med sig av kunskap, iderikedom och annan information, som vår förening kan ha nytta och glädje av. Hör av Er per brev, telefon eller e-post.

E.u. Maj Holm

Val och nya stadgar i Borlänge

Vid släktforskarförbundets riksstämma i Borlänge den 24 augusti omvaldes Ted Rosvall som ordförande i styrelsen för en ny tvåårsperiod.

Det gick tämligen smärtfritt. När de övriga ledamöterna skulle väljas uppstod komplikationer, eftersom motförslag till valberedningens förslag framlades. Dessutom hade mötets ordförande problem med att hantera situationen. Efter många turer gick emellertid valberedningens förslag igenom och det med stor majoritet. Det innebar att PLF:s egen Sam Blixt omvaldes med 123 röster. Endast Barbro Stålheim från Nyköping fick fler. Andra omvalda blev Björn Fredriksson, Boden, Kent Lundvall, Uddevalla, Per Frödholm, Asarum och Bodil Ulate Segura, Stockholm.

Valberedningen fick följande sammansättning: Carl-Gösta Gyllensvärd, Elisabeth Leek,, Chris Henning, Anna-Stina Bäckholm Gustavsson, samtliga omvalda och Jan Faith-Ell, nyvald.

Nya stadgar antogs också efter en viss turbulens. Kritiken sköt in sig på att stora föreningar missgynnas genom att antalet ombud från stora föreningar begränsas. Det kan bl.a. missgynna PLF. De nya stadgarna avskaffar stödjande medlemmar i förbundet, bl.a. med hänvisning till att man inte kan ha olika sorters medlemmar i en förening.

De missnöjda drev emellertid igenom, att styrelsen till nästa stämma skulle bearbeta stadgarna och då ta hänsyn till oppositionens förslag.

Skog och historia på föreningsmöte

På föreningsmötet den 31 augusti fick åhörarna lyssna till ett engagerat föredrag, som handlade om den svenska skogen och dess historia. Det var Torsten Unga, skogslärare och anställd vid skogsvårdsstyrelsen i Västervik, som trolldans en lycklig skara med sin kunskaper och sin känsla för ett gammalt svenskt kulturarv.

Den svenska skogen drabbas som så mycket annat av den moderna tiden och dess krav på effektivitet. Det moderna skogsbruket förstör mark och minnesmärken ute i skogarna och många ängsmarker har beskögs. Ekonomin har fått företräde framför kulturaspekten. Därför borde EU-bidragen i större utsträckning än nu gå till skogsbönderna och inte till slättbygdens storjordbruk.

Naturvården måste naturligtvis också kopplas in i detta sammanhang. Den moderna människan tycks ha förlorat en stor del av känslan för de naturliga sammanhangen. Sålunda var man mer rädd om växtligheten förr i tiden. Det finns många exempel på forna tiders respekt för naturen. Ofta flyttade man hellre ett hus än att hugga ner ett träd, och att bygga hus på odlingsbar mark sågs som oförlåtligt slöseri med en gudagåva. Här har vi mycket att lära av våra förfäder. Det är ju också tack vare den inställningen, som så mycket värdefullt bevarats till våra dagar.

Föredraget inspirerade publiken till en diskussion om den gamla kulturbygden. Varför och hur ska vi bevara den? Hur ska vi avvärja hotet mot den och framgångsrikt registrera det som finns kvar? Vi stiftade världens äldsta Fornminneslag redan på 1600-talet. Numera heter den Kulturminneslagen, men historien förpliktigar.

Lösning till läsövning

skall tryggas för eldsvådor, så än icke allenast Höga LandsHöfdingeEmbetets än vidare befallningar af nöden, utan äfven upprättandet af en Brandordning, hvilkens Ledamöter få alla sina så väl skyldigheter som rättigheter bestämda samt tiden när och huru ofta brandbesigtning bör förrättas. Hvilket allt jag å Embetets vägnar trott mig skyldig inberätta.

Framhårdar med djupaste vördnad Högvälborne Herr General Majorns och LandsHödingens¹ m.m.

¹ I originalet saknas ett f mellan bokstäverna ö och d.

Priset för brevfrågor höjs

Styrelsen har beslutat att höja priset för brevfrågorna. Efter den 1 januari kommer det att kosta 40 kronor för svar enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor. Detta gäller för medlemmar. Det kommer att kosta 80 kronor för samma tjänster till icke medlemmar.

Kulturnatten den 8 november

Den årliga kulturnatten, som Oskarshamns kommun arrangerar varje höst, kommer i år att äga rum fredagen den 8 november. Som vanligt kommer många lokala föreningar, företag och skolor då att visa upp sin verksamhet. Mellan klockan 16.00 och 21.00 kommer det att råda full aktivitet runt om i staden. Den som är intresserad av PLF:s verksamhet bör besöka Biblioteket, där Sam Blixt och hans medhjälpare kommer att demonstrera PLF:s databas och andra hjälpmedel i släktforskningen.

Meddela adressändring

till Sam Blixt

e-post: sam.blixt@telia.com

Frågor på databasen sänds till
PLF, Box 23, 572 21 OSKARSHAMN

Tel. Arbetsstugan 0491-153 82

Postgironummer 40 09 38-7

E-post: plf.oskarshamn@post.netlink.se

Du kan också skicka dina frågor via vår hemsida, som du lättast når med adressen **come.to/plf**. I *databasen* hittar du vårt elektroniska formulär.

Kostnader för brevfrågor

Vi tar **20 kronor per svar** enligt det särskilda frågeformuläret eller för brev med max fem frågor.

Vi tar **40 kronor för samma tjänster** till icke medlemmar.

Efter 1 januari blir kostnaden 40 resp. 80 kronor.

Sänd också med ett **frankerat svarskuvert!** Avgifterna för svar på brevfrågor kan sändas in via postgiro eller på annat sätt.

Ange på frågeblanketten Du sänder in, vilket av betalningssätten som använts. Om pengarna sänds via postgiro, så meddela på talongen, vad pengarna är avsedda för. Det kan ibland uppstå missförstånd om detta.

Nästa nummer av PLF-nytt kommer ut den 29 januari